

Subscription information: 1933, 1934, 1935 rates.

Ազդար

Օ Ր Ա Թ Ե Ր Թ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԲԱՂԱԲԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

Publication details: 27, 1933, ZUSC 2.50 U.T.

Հ. ՏՄԲԻ Ամեն առափուստ պեճեք քննիչ քերթի սեփական հասցիքին Տեղեկ — Խմբագիր՝ Հ.Ս.Կ. ՊԱՆՆԱՆ Զեմաստարակում ձեռագիրները չեն վերադարձուի Թի 79 (917)

ՄԱՐԱԳՐԱԿԱՆ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ Ն ՀԵՏ

Երկու տարի անցաւ այն թուականէն ի վեր, երբ գեղեցիկ առաւօտ մը, Հայաստանի Գործավարներու նախագահ Պ. Տէր Գարբիլեան բացուած յայտարարեց հայրենիքի դռները և ամբողջ աշխարհի հայութեան աւետեց թէ՛ անմիջապէս 10 հազար և քանի մը ասորիէն 100,000 հայեր արտասահմանէն երկիր պիտի ընդունուին:

Անսահման ուրախութիւն կը պարուրէր այդ օրերուն ամբողջ հայութիւնը և առաջին կարաւանները ճամբայ կ'ելլէին դէպի հայրենիք: Գլխաւորաբար Յունաստանէն կ'սկսէր ներգաղթը, սորու ծրարով որ հոն մեր հայրենակիցները այդ օրերուն կը գտնուէին ամենատարածակի պայմաններու մէջ և հրաման ստացած էին յունական կառավարութենէն՝ հեռանալու իր սահմաններէն:

Ներգաղթի որոշման յայտարարութիւնը ինչ պատճառներէ ալ զրդուած ըլլալ և Մոսկուայի և Երևանի վարչիներու ուղեղներուն մէջ ինչ տեսակ յեղաշրջումներ ալ ստեղծուած ըլլան, հայրենիքի պիտի փակուած դռները բանալու որոշումը ամենափրկարար երևոյթն էր մեր տարագիր բազմութիւններուն համար: Ինչպէս գիտեն ընթերցողները, տարւած ի վեր հայ մամուլը անդադրուած քննադատութիւններ կ'ուղղէր Սորբորայի իշխանութեան հասցէին հայերու ներգաղթին դէմ դրած արգելքին համար: Տևական և բուռն պայքարով մը կ'աշխատէին արգելք ըլլալ մեր գաղթականութեան ցրուումին, ցոյց տալով անոր հայրենիքի ճամբան: Կորուստէ փրկելու և իբրև ազգ իր գոյութիւնը պահելու միակ միջոցը մեր տարագիր ժողովուրդին համար, հայրենի հողամասերուն վրայ կեդրոնանալն է, որ կուտան է ապագայի ուժեղ և անկասկած հայրենիքին: Մեր համոզումն այն է եղած առաջին օրէն և է դեռ որ հայութիւնը ցրուելով եւրոպական և ամերիկեան ընդարձակածաւալ երկրամասեր, բոլորովին կորուսած տարր մը կը դառնայ: Անոնք կրնան տնտեսական յաջողութիւններ ունենալ, բայց ի վերջոյ հայրենի հողին վրայ մեր ունեցած բնակչութեան թիւը և ուժն է որ իր ձեռքին մէջ պիտի պահէ և պահպանէ մեր ազգային իրաւունքները և պիտի կրնայ իր բազմապիսի մեր քաղաքական պահանջները, մեր ազատութիւնը եւ նոյն իսկ ազգային գոյութիւնը:

Իր բացման հայութեան ցրուումն ու հեռացումը Մերձաւոր Արևելքի սահմաններէն, կը նշանակէ հետեւի հակահայաստանեան քաղաքականութեան մը և տկարացնել հայութեան քաղաքական ուժը: Անա թէ՛ ինչու համար, ասկէ քանի մը տարի առաջ, թուրք կառավարութիւնը գաղտնի համաձայնութեամբ մը, շատ աննշան փոխադրարձակ որոշել կուտար նաևային ընկերութիւններու, դէպի հարաւային Ամերիկաներ ճամբորդող հայերու համար, ի հարկէ ինք վճարելով զեղուած գումարները: Մեր թշնամին գիտէր որ հայութեան տկարութիւնն ու ընկճումը անոր ցրուումին մէջ է:

Ներգաղթը, Հայրենիք համախմբուելու ծրագրեր միակ փրկութիւնն է մեզ համար: Այս ուղեգրով մենք բնաւ չենք ուզեր որ խզուի կապը գաղութներուն և հայրենիքին միջև: Այսօր, աւելի քան երբեք, պէտք է արժարծել հայրենիքին սէրն ու գաղափարը գաղութային գանգուածներուն մէջ և ջանալ անքակտելի դարձնել ցեղին դուրսի և ներսի հատուածներուն բարոյական կապերը: Մօտ մէկ միլիոնի համար տարագրութեան վերջնական փրկութիւնը Հայրենիքն է՝ մեր գոյութեան ու հաւաքականութեան ակունքը: Առանց հայրենիքի և ներգաղթի պիտի կորուսէր անհետ օտար հորիզոններու տակ, միշտ մնալով վտարանդի և ենթակայ ձուլումի ու ինքնապայմանութեան վտանգին:

ՇԻՔԱԿՈՅԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍԸ ԲԱՑՈՒԱԾ Է

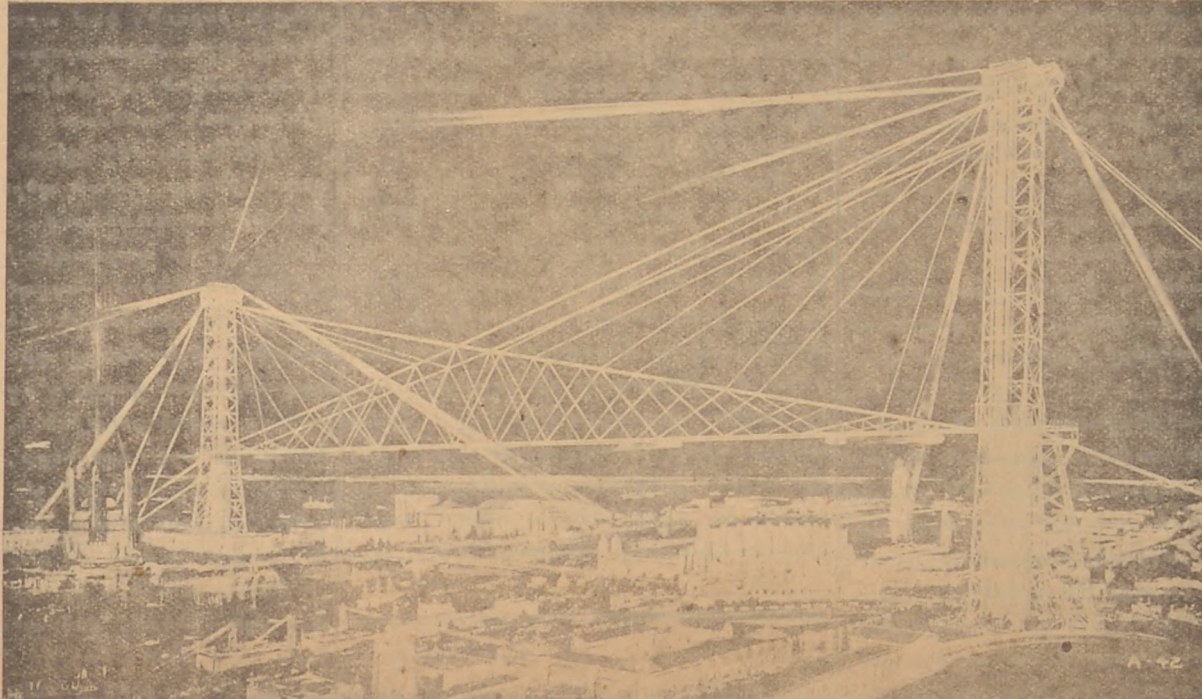
Հոն կը ցուցադրուի նաև Արեւելի վաճառականութիւնը

27 Մայիսին բացուած է Շիքակոյի մէջ նմանը չի տեսնուած հսկայ ցուցահանդէս մը: Այս ցուցահանդէսը կազմակերպուած է տեղացի համար Շիքակոյի հարիւր տարուան մէջ ունեցած յառաջիմութիւնները: Ամերիկացիները հպարտ են այսպէս ցոյց տալով ամբողջ աշխարհի այն բոլոր գիտական, արուեստի, մեքենական եւ նարարարուեստի հսկայական զարգացումն ու յառաջիմութիւնները, որոնք ուղղակի անմալներն են մարդկային նորագոյն պատմութեան մէջ:

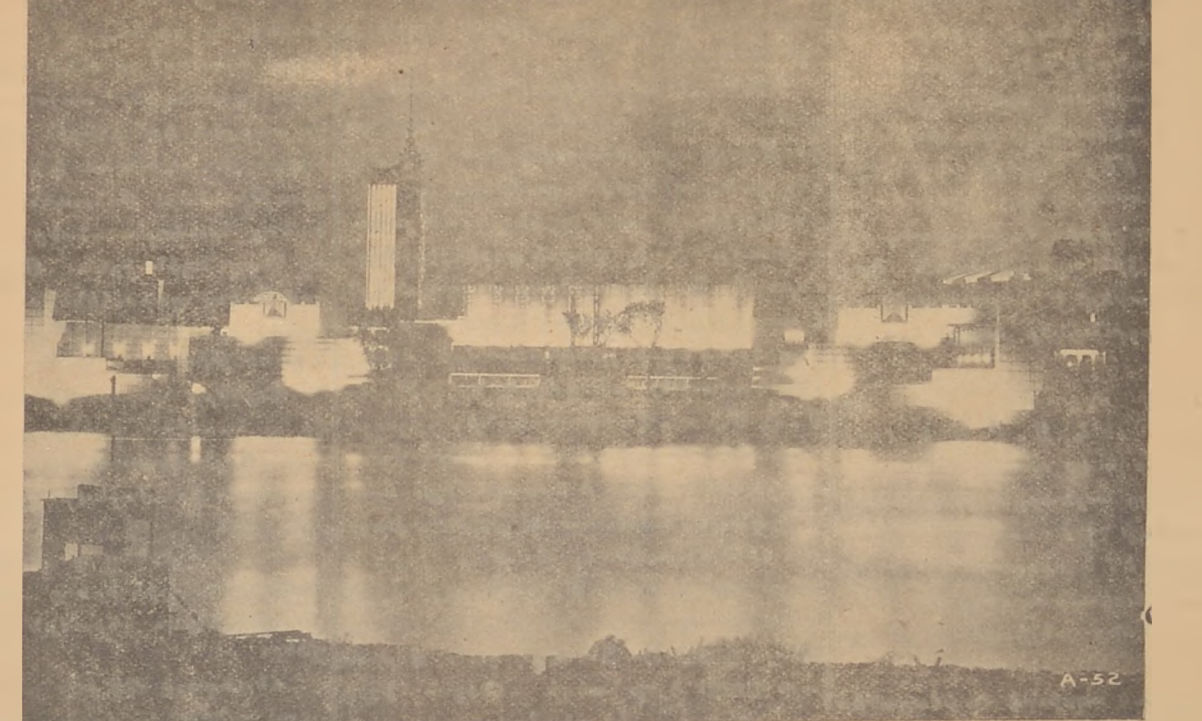
Այս ցուցահանդէսին մասնակցողներու եւ այցելողներու թիւը կը հասնի 100 միլիոնի:

Շեքիւի այս մեծ ցուցահանդէսին, Ամերիկան (որ բաւական ասեմ ապրեցաւ նիւթական անցործութեան ճազակներ) կը յուսացուի, որ պիտի վերսին ինքզինը գտնէ և սկսի նոր սնեսական մը իրեն և աշխարհի համար:

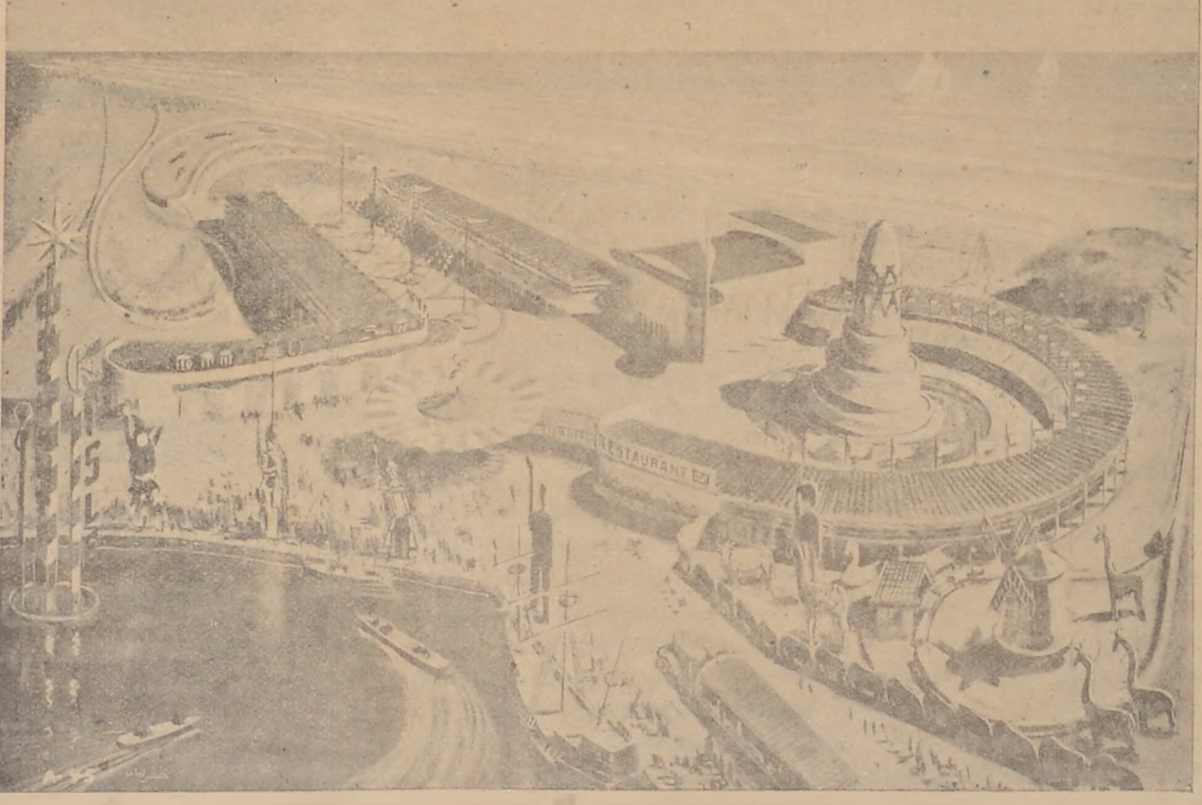
Ներկայիս ամբողջ մարդկային թիւը իր ուսուցումը դարձուցած է դէպի Մ. Նանանցներ, դէպի Շիքակոյ:

«Աշխարհամայ յառաջիմութեան» ցուցահանդէսին տեսարան մը:

Այս տեսարանը յուսանկարուած է գիտեր ժամանակ: Սա հսկայ շէնք մըն է, որուն մէջ ցուցադրուած են 19դ. եւ 20դ. դարերու մեծ գիտնականներու վիթխարի, հսկայական արդիւնքները եւ գործերը:

Այս մասը մանուկներու յասուկ է: Այցելողը հոն պիտի տեսնէ մանուկներու բարձրագոյն, կենդանիներու, երկարալիներու մանրանկարներ, «մագական լեռներ», կղզիներ, լիներ, պարտէզներ եւ ուրիշ գանազան գիտութիւններու, արուեստներու վերաբերեալ մանրանկարներ եւ բնութեան տեսարաններ:

ՇԻՔԱԿՈՅԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍԻ ՇՐՈՒՄԱՒԵՆԵՐԸ

Շիքակոյի «մէկ դարու յառաջիմութիւնը» ցուցահանդէսը բացուեցաւ հարաւորեալ տարուան նոյն Թունիս լիւն բաց մէկ ամիս տուող 250,000 մուսթ վճարած են, շինութեանց շինատանըներուն ներկայ գտնուելու համար:

Հակառակ ընդունուած սովորութեան, Շիքակոյի ցուցահանդէսը մրցանակներ չպիտի տայ. այլ նպատակ պիտի ունենայ պատկերները ցնել վերջին 100 տարուան ընթացքին կատարուած յառաջիմութեան թիւերը, ինչպէս նաև արդիական գործարաններու կատարելագործութեան թիւերը: Այսպէս է որ, ինքնաշարժի կարելու գործարան մը պիտի հաստատէ շինութեան մեծ ցուցադրութիւն մը, որ կարելի է հեռուէլ ինքնաշարժի մը բոլոր մասերու շինութեան եւ տարբարութիւնները, ինչպէս նաև արդիական գործարաններու կատարելագործութեան թիւերը: Այսպէս է որ, ինքնաշարժի կարելու գործարան մը պիտի հաստատէ շինութեան մեծ ցուցադրութիւն մը, որ կարելի է հեռուէլ ինքնաշարժի մը բոլոր մասերու շինութեան եւ տարբարութիւնները, ինչպէս նաև արդիական գործարաններու կատարելագործութեան թիւերը:

Այցելուին ուսուցումը ինչ կը զբոստան հսկայ շէնքեր, որոնք իրենց ինքնատիպ գիծերով կը բարձրանան վեր և Միչիկանի լիճի ետեւի մասին վերայ: Կան շէնքեր, որոնք իբրև ճարտարապետութիւն, սե, մեծութիւն եւ գոյն, ուղղակի յայտնութիւններ են:

«Փոխութեանց հողը», որ ցուցահանդէսին կեդրոնը կը կազմէ, ընդարձակ և հսկայ շինութիւն մըն է: Հսկայական բակը, նկարագրող քերտանքեր, բազիլիկներ, նախադուռներ և բարձր աշտարակներ վրայ գտնուող թեմաքեր կը հսկան ժամերը, այս շէնքը դարձուցած են ցուցահանդէսին տնային այգառու մէկ մասը:

Ճարտարութեանց և փոխադրութեանց ճիւղը, որ մօտ մէկ ու կէս քիլոմէթր երկարութիւն ունի, տանց պատուհանի հսկայ շէնք մըն է, յանդուգն արդիականութեան մը սկզբունքներուն համաձայն կառուցուած: Կատարը որ կը գոյցնէ զիստոր շէնքը, ճարտարապետութեան մէջ տառաչել կարելու չի կարելու մէ և սակայն կառուցներու ըստ կարելու ինչ: Այսպէս, ճեղքուող ազուցուած է յենակներու, որոնք իրմէ տակ իր բարձր են. փոխանակ վար ըլլալու և բանելու գոյն:

Կատար 12 յարկանոց շէնքի մը բարձրութիւնը ունի և ներքին տրամագիծը մօտաւորապէս 60 մէթր է: Բոլորապէս կառուցուած է 12 մետրէլ սիւներու բարձուցման կ'իջնեն պարաններ որոնք հսկայական սարդի մը թիւերուն նման կը բռնեն ձեղունը: Հուսանկարչական սրբւ մը, որ 800 ճիւղ կը պարուստակէ, ամենամեծ ցուցադրութիւնն է որ երբէք տեսնուած ըլլալ Ամերիկայի մէջ: Գրեթէ բոլոր երկրները կը մասնակցին:

Պ. ԿԱՆԱԶԵԱՆԻ ԿԱՍԵՐԳԸ

Ուրբաք գիտեր, 23 Յունիս, Հայ Աւետարանականներու սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Պ. Կանայեանի համերգը: Մասը լեցուած էր խուռն բազմութեամբ մը:

Համերգին յայտարար բաւական ճոխ էր: Առնուած էին կոնցերտ 4. Վարդապետէն, Կանայեանի, Սիւնիէն եւ Հ. Պերպերեանի:

Հայկական երաժօտութիւնը ուրբաք գիտեր ուժեղեցն փայլեցաւ, սարու գեղեցիկ յարգանակ մը, որուն նման Պերպերի հայ ժողովուրդը գուցէ երբեք տեսած չէ:

Կանայեանի վարպետ ղեկավարութեան տակ, 70 հոգիէ բաղկացած երկսուր երգչախումբը բեզեց հիանալիորէն մարտուած եւ ներգաղթական արուեստով մը, ձով Մեծաւանջար, «Պարաներգ», «Խուճար» եւ «Մարտերգ» (4. Վարդապետէն): «Ճալիթ», «Մորթ», «Հայ Նար» եւ «Ուրիթ» (Կանայեանի): «Վուս Վուս» (Գ. Սիւնիէն): Կանայեանի «Մով Այեթ» մեներգը Պ.Մ. Հազարեանը, յսակ եւ նուրբ ձայնով: Կանայեանի «Գիտեր» գուցեղեցիկն Օր. Ա. Վարդապետէն եւ Տիլ. Լ. Փորուկեան: Հ. Պերպերեանի «Գոյարսի» երգը մեներգը Տիլ. Պերպերեան եւ ղառակի վրայ նուագը Տիլ. Կանայեան:

ՀԵՏԱՔՐՔԻՐ ՆՕԹԵՐ

ԲՆԱԿՉՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ընդհանուր պատերազմին վերջ գործածակի կերպով առկայ են քաղաքներու բնակչութիւնները...

Այս միտքումը գլխաւորաբար առում յառաջ բերուեալ անհոյս ընդարձակումն ալ ինքնաշարժներու իբր փոխադրութեան միջոց գործածուած պէտքերը...

Նիւ Եորք 9 միլիոն և կես 8, 263,000, Շանհայ 2 միլիոն 700 հազար, Մոսկուա 2 միլիոն 668 հազար...

ՏՈՒՆԻ ՀԱՁՈՐԸ

Հաւասան կողմերու մէջ, երեսփոխանական ժողովը զուարթած էր և նախագահը կը խօսէր իր քաղաքացիական ծառայութեան մասին...

ՍԱՓՈՐԶԻ ԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԷՋ

Յաճախորդ մը բարկութեամբ հարցոց սփռիլին...

ԳՈՆԵԱՅԻՆ ԵՒ ԻՉՍԻՐՅԻՆ

Գոնեացի մը որ կեանքին մէջ առաջին անգամ ծով կը տեսնէր, զարմանքով ըսաւ իր զով գտնուող իզմիրցիին...

ՍՕՔԹ. ԱՐՍԼԱՆ ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ

ՆԱԽԿԻՆ ՆԵՐՔԻՆ ԲԺԻՅՍ ՍՈՒԷԶԻ Զրանցիին Յրնակն հիւանդանոցի ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՄԻՋԱՆՑՔԻ ԵՒ ՍԵՆՍԵՆԻ ԼԻԿՆԱԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ (L'ETOILE du FOYER) Առեւտրական և երկրագործական ժողովրդային վարչիկ հաստատութիւն Անանուն ընկերութիւն...

ՅԱՆՏԱՐԱՆ «ԼԻԼԱ» ՆՈՐ ԲԱՑՈՒԱԾ Է «ԼԻԼԱ» ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՐԱՆ-ԳԱՐԵՋՐԱՏՈՒՆԸ ԸՆԿԵՐԱԿՈՒԹՅԱՄԲ

UNITED STATES LINES ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆ ԳԻԾ Աշխարհի ամենեկն ապահով, շիտ և առագ նաւերը

Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել Ընդէ գործակալութեան ՀԻԹԻ ԵՂԱՅՐԱՆԵՐ

ՏՕՔԹ. Տ. Գ. ԼՈՒՍԱՐԱՐԵԱՆ ՎԱՍԹԵՍԼ ՓԱՐԻԶԻ ԳԻՒՆԴԱՆՈՑՆԵՐԵՆ 8 ՓՈՂՈՑ ԴԵՂՊ—ZUSUS, ՀԱՒՈՒՋ ԱՍՍԻ

ՏՕՔԹ. ԳԵՈՐԳ ԿԵՐԿԵՐԵԱՆ Վկայեալ Lauréal Գաղտնիքը Ինտերն Եւ այժմ մնալու ՄՍՍՆԱԳԷՏ ԲՈՒԹ Ծրանակն հիւանդանոցի ԱՉՔԻ, ՔՔԻ, ԿՈՂՈՐԴԻ, ԱԿԱՆՁԻ և ԳԼԽՈՒ Երանգութիւններու բաժնիք:

ՅԱՆՏԱՐԱՆ «ԼԻԼԱ» ՆՈՐ ԲԱՑՈՒԱԾ Է «ԼԻԼԱ» ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՐԱՆ-ԳԱՐԵՋՐԱՏՈՒՆԸ ԸՆԿԵՐԱԿՈՒԹՅԱՄԲ

ՉԵՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԴՊՐՈՑ (Academie de Coupe de Beyrouth) Պատեան պէս ճանչցուած և արժանացած Լիբանանի Հանրապետութեան Կրթական Նախարարութեան որոշմամբ:

Յ. Կրպիճեան Եւ Որդի ՊԻՂԻՆՁԷ ՆՈՐ ՇՐԵՋՆԵՐ ԼԻՊՆԱՆ ՄԱՐԳԱՅՈՎ Երաշխաւորուած 20 տարեան համար ԲԻԻ ԳԱՐԻԻՍԻԼԵՆ ԹԻԻ 43

Մահակա կամ Աթո՛ւի պէտմ ունիս, գ Ե՛

Ekvall վաճառանքով մանակա մը, որ ծնօթ է այժմ ամենուր գին՝ 8-8.50 եւ 16.50 ս. ոսկի վաճառմի դիւրութիւններ... Գիւղ երբայկ առագ այնքի մեզ անգամ մը եւ գե՛ն արժու մը որ կըրնայ ծառայել քեզ արժեք տարուանակ ըլլալով քեզ անց մէջ...

138 ՄՍՔԱ ՀԱՐԻ Ծովակալը լուցիկ մը վառեց ու մտնեցուց անոր սեկաւրէի մէջ: — Քանի որ Մատրիտ կը գտնուէիք տարիէ մը ի վեր, ըսաւ ծովակալը հանդարտութեամբ, հաւանաբար ծանօթացած էք մին Լիւիսիլնիսթայնին հետ:

139 ՄՍՔԱ ՀԱՐԻ Կերպով... Ու այդ յի մասը Բիւնկիւնտը, զայնու ծախող, սնապարծ... Ծովակալը լաւ մը տեղաբարեցաւ բազմաթիւ մէջ, ալ լինելով չէր միացած: Նոր ազդիկը պատմեց թէ Լիւիսիլնիսթայնը Մատրիտ էր այդ ժամանակ — եթէ ծանօթ ըլլաք յայտն անտէին կրնայիք իրենք ալ ստուգել իրողութիւնը զիմեով օրինակ պանթալոնի զանազանները կամ ուրիշ որ և է անդիկաւտու աղբիւրի ուր կը կատարէին իրենց գննութիւնները ընդհանրապէս, — Ծովակալը ոչ մէկ պատասխան կամ մեկնութիւն կրցաւ տալ: Իրեն կը մնար պարզապէս մայրի ազդիկան հետ, այդ զուգարան համար: Բիւնկիւնտ մնաց իր աթոռին վրայ խոճոտակալ և լուս: Ու ազդիկը մտաւեց այդ երկու պարտնները իր քառերով, ինչպէ՛ս լեզու ին տուաւ ան... Նաւէն վար առեր էին զինքը, ուղարկեց ին իր հանդիպումը իր երախային հետ երկու շաբաթ — խեղճ Սթոքս — եւ միջոց չկար տնոր հետ հարաբարակցութեան մասնաւոր, գոնէ իր տրամադրութեան տակ զինէին այն զիւրո թիւնները որոնց շնորհիւ չլիման մէջ էին իրենք ամբողջ աշխարհի հետ: